

YÖNETMELİK

Gümrük ve Ticaret Bakanlığından:

**TİCARİ İŞLEMLERDE TAŞINIR VARLIKLARIN DEĞER
TESPİTİ HAKKINDA YÖNETMELİK**

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, rehne konu taşınır varlıkların değerinin tespit edilmesine, ekspertiz hizmeti sunan kişilerin belirlenmesi ile bunların görevlendirilmesine ve değerlendirme hizmeti ücretlerinin belirlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; 20/10/2016 tarihli ve 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu uyarınca yapılacak değerlendirme hizmetlerine, bu hizmetleri verebilecek eksperler ile bunların iş ve işlemlerine, yetkili mahkemece eksper görevlendirilmesine, eksper talebinde bulunabilecek kişilere, eksperlerin denetimi ile değerlendirme hizmeti ücretlerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanununun 13 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı,
- b) Değerleme hizmeti: Kanun kapsamında rehne konu edilen taşınır varlıkların belirli bir tarihteki muhtemel değerinin bağımsız ve tarafsız olarak tespit edilmesi faaliyetlerini,
- c) Eksper: 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankalara Değerleme Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik uyarınca yetkilendirilmiş kişi veya kuruluşları,
- ç) Kanun: 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanununu,
- d) Kredi ve kefalet sağlayan kamu veya özel kurum ve kuruluşlar: Tabi oldukları mevzuat uyarınca kredi ve kefalet sağlamaya yetkili kamu veya özel kurum ve kuruluşları,
- e) Lehine rehin verilen: Mevcut veya müstakbel bir borca güvence teşkil etmek amacıyla lehine taşınır varlığın rehin gösterildiği borçluyu,
- f) Rehin alacaklısı: Rehne konu varlığın mülkiyetini devralma, alacağını 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca faaliyet gösteren varlık yönetim şirketlerine veya uygun gördüğü başka bir üçüncü kişiye devretme, rehinli varlıkları kiralama ve lisans haklarını kullanabilme, rehinli varlığı denetleme, değerini tespit ettirme veya genel hükümler çerçevesinde paraya çevirme yetkisi ile bunlarla sınırlı olmaksızın Kanun ve genel hükümlerde belirtilen hak ve yetkilere sahip alacaklıyı ve haleflerini,
- g) Rehin veren: Mevcut veya müstakbel bir borca güvence teşkil etmek amacıyla taşınır varlığını rehin gösteren borçlu veya üçüncü kişiyi,
- ğ) TARES: Rehin sözleşmelerinin tescil, değişiklik ve terkini, rehinli taşınır varlığın devri ve boşalan dereceye geçme hakkının tescili ile tescil edilen hususların sorgulanması ve bunlara ilişkin belge oluşturulması işlemlerinin gerçekleştirildiği Taşınır Rehin Sicil Sistemini,
- h) Taşınır varlık: Kanunun 5 inci maddesinde sayılan varlıkları,
- ı) Yetkili kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

Talepte bulunmaya yetkili kişiler

MADDE 5 – (1) Rehin hakkının kurulması öncesinde rehin veren, lehine rehin verilen veya rehin alacaklısı ile bunların temsil ve ilzama yetkili temsilcileri rehne konu taşınırın değerini tespit ettirmek üzere yetkili mahkemeden talepte bulunabilir.

(2) Rehinli varlığın işlenmesi, başka bir varlık ile birleşmesi veya karışması halinde veya borçlunun temerrüdü sonrasında yalnızca rehin alacaklısı rehne konu taşınır varlığın değerini tespit ettirmek üzere yetkili mahkemeden talepte bulunabilir.

Yetkili mahkeme

MADDE 6 – (1) Değer tespiti, Kanunun 13 üncü maddesi uyarınca rehin verenin yerleşim yerindeki sulh hukuk mahkemesinden talep edilir.

Değer tespit zamanı

MADDE 7 – (1) Rehne konu taşınır varlığın değer tespiti, rehin hakkının kurulması öncesinde rehin alacaklısı ile rehin veren arasında herhangi bir değerlendirme hizmeti alınmaksızın serbestçe kararlaştırılabilir veya yetkili mahkemeden rehne konu taşınır varlığın değerini bu Yönetmelik hükümlerine göre tespit ettirmek üzere talepte bulunulur.

(2) Rehlinli varlığın işlenmesi, başka bir varlık ile birleşmesi veya karışması halinde, rehin alacaklısı yeni varlığın değeri ile işleme, karışma ve birleşme oranlarını, bu durumun öğrenilmesini müteakip bu Yönetmelik hükümlerine göre tespit ettirir.

(3) Rehlin alacaklısı, borçlunun temerrüde düşmesini müteakip rehne konu taşınır varlığın değerini bu Yönetmelik hükümlerine göre tespit ettirir.

Değer tespiti yapmaya yetkili eksperler

MADDE 8 – (1) Değerleme hizmeti verecek eksper, üç gün içinde yetkili mahkeme tarafından Bankalara Değerleme Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik uyarınca yetkilendirilen kişi veya kuruluşlar arasından görevlendirilir.

(2) Eksper, rehin verenin yerleşim yerinde faaliyet gösteren eksperler arasından görevlendirilir. Bu yerde faaliyet gösteren yetkili eksper bulunmaması halinde, eksper en yakın yerde faaliyet gösteren yetkili eksperler arasından görevlendirilir.

(3) İtiraz üzerine o yerde görevlendirilecek başkaca bir yetkili eksper bulunmaması halinde, görevlendirme en yakın yerde faaliyet gösteren yetkili eksperler arasından yapılır.

(4) Yetkilendirilen eksperler TARES internet sayfasında güncel olarak yayımlanır.

Değer tespiti

MADDE 9 – (1) Rehlin sözleşmesinin tarafları, rehin hakkının kurulması öncesinde rehne konu taşınır varlığın değerini herhangi bir değerlendirme hizmeti almaksızın serbestçe kararlaştırabilir. Taraflar arasında değer tespiti konusunda bir anlaşma sağlanamaması halinde, yetkili mahkemeden rehne konu taşınır varlığın değerini tespit ettirmek üzere talepte bulunulur.

(2) Rehlinli varlığın işlenmesi, başka bir varlık ile birleşmesi veya karışması halinde veya borçlunun temerrüdü sonrasında yetkili mahkemeden rehne konu taşınır varlığın değerini tespit ettirmek üzere talepte bulunulur.

(3) Rehne konu taşınır varlığın değeri, yetkili mahkeme tarafından 8 inci maddeye göre görevlendirilen eksperler tarafından Bankalara Değerleme Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre tespit edilir.

(4) Yapılan değer tespiti rehin verene ve varsa lehine rehin verilen ile rehin alacaklısına tebliğ edilir.

İtiraz

MADDE 10 – (1) Yetkili mahkeme tarafından görevlendirilen eksperlerce yapılan değer tespitine bu tespit in tebliğinden itibaren üç iş günü içerisinde itiraz edilebilir.

(2) Yetkili mahkeme, itiraz üzerine Bankalara Değerleme Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik kapsamında yetkilendirilmiş bir başka eksper i üç gün içinde görevlendirir.

(3) İtiraz üzerine mahkeme tarafından yaptırılan değer tespiti kesindir. Aynı taraflarca bu tespit in yapıldığı tarihten itibaren iki yıl geçmedikçe aynı taşınır varlıklara ilişkin yeniden değer tespiti talep edilemez.

(4) Aynı taraflarca itiraz edilmeksizin bir yıl içerisinde yapılan ve aynı taşınır varlıklara ilişkin ikinci değer tespit talebi itiraz hükmündedir.

Ücretler

MADDE 11 – (1) Değerleme hizmet ücretleri, ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alınarak Bakanlık tarafından belirlenir ve ücret tarifesinde ilan edilir.

(2) Değerleme hizmeti verecek eksperler tarafından tarifede gösterilen hizmet ücretlerini aşan bir ücret talep edilemez.

(3) Değer tespiti talebinden doğan yargılama giderleri ile değerlendirme hizmet ücreti taraflarca eşit olarak ödenir.

(4) Bakanlık, ücret tarifesinde gösterilen ücretleri artırmaya ve azaltmaya yetkilidir.

Denetim

MADDE 12 – (1) 5411 sayılı Kanun uyarınca faaliyet gösteren bankalar ve finansal kuruluşlara Kanun ve bu Yönetmelik hükümleri uyarınca değerlendirme hizmeti verecek eksperler ile bunların faaliyetlerinin gözetim ve denetimi, Bankalara Değerleme Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yetkili kurum tarafından yapılır.

(2) 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu uyarınca faaliyet gösteren finansal kuruluşlara, kredi ve kefalet sağlayan kamu veya özel kurum ve kuruluşlara, rehin alacaklısı tacir ve esnaflara Kanun ve bu Yönetmelik hükümleri uyarınca değerlendirme hizmeti verecek eksperler ile bunların

faaliyetleri Bakanlığın denetimine tabidir.

(3) Bakanlık tarafından ikinci fıkra uyarınca yapılacak denetimlerde Bankalara Değerleme Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmeliğin bağımsızlık, bağımsızlığın ortadan kalkması, mesleki özen ve titizlik, kalite güvence sistemi, değerlendirme faaliyeti, mesleki sorumluluk sigortası, mesleki sorumluluk sigortasının tazmini, yetki iptali ve sırların saklanması ve kuruma bildirim hükümleri kıyasen uygulanır.

(4) Bakanlık, ikinci fıkra uyarınca yapılacak denetimlerde değerlendirme hizmeti verecek eksperlerden Kanun ve bu Yönetmelik hükümleri ile ilgili göreceği bütün bilgileri gizli dahi olsa istemeye, tüm defter, kayıt ve belgelerini incelemeye yetkilidir.

(5) Bakanlık tarafından ikinci fıkra uyarınca yapılacak denetimlerde rehne konu taşınır varlığın değerinin tespiti amacıyla görevlendirilen eksperlerin denetim öncesi ve sırasındaki yükümlülükleri şunlardır:

- a) Bakanlık tarafından istenilen bilgileri vermek,
- b) Defter, kayıt ve belgeleri incelemeye hazır bulundurmak,
- c) Tüm bilgi işlem sistemini denetimin amaçlarına uygun olarak Bakanlığın denetim yapan personeline açmak,
- ç) Verilerin güvenliğini sağlamakla ve muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü defter, belge ve karneler ile vermek zorunda bulundukları bilgilere ilişkin mikrofiş, mikrofilm, manyetik teyp, disket ve benzeri ortamlardaki kayıtlarını ve bu kayıtlara erişim veya kayıtları okunabilir hale getirmek için gerekli tüm sistem ve şifrelerini inceleme için ibraz etmek ve işletmek.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik 1/1/2017 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gümrük ve Ticaret Bakanı yürütür.